

KASTEEL d'URSEL

MAGAZINE

Driemaandelijke uitgave van de Provincie Antwerpen/Kasteel d'Ursel, Hingene | 11de jaargang # 42 | mei-juni-juli 2015

SWEET 18

KASTEEL
D'URSEL
01/05 TOT
05/07/2015

TENTOONSTELLING

HEDEENDAAGSE
KUNST/MODE/DESIGN
GEÏNSPIREERD DOOR
DE 18DE EEUW

Jessica Harrison, Painted Lady · foto: Chris Park

Word SWEET 18 ambassadeur

We hebben er maandenlang naar uitgekeken en nu is het eindelijk zover: de opening van **SWEET 18**. *Hedendaagse kunst, mode en design geïnspireerd door de 18de eeuw*. Met vijftig kunstenaars van twaalf nationaliteiten is het onze meest ambitieuze tentoonstelling ooit. Dat laten we natuurlijk niet onopgemerkt voorbij gaan. De pers is al uitvoerig gebriefd en voor het eerst werken we ook samen met drie nationale media: Knack, Klara en Cobra.be. Met de hulp van onze vrijwilligers verspreiden we tienduizenden postkaarten en affiches. Ons campagnebeeld verschijnt reuzengroot op winkelvitrines in Bornem, Temse, Puurs, Boom en Mechelen en iets kleiner op duizenden broodzakken. **SWEET 18** is een blikvanger in Terra Nova, de zomerprogramma van de Provincie Antwerpen, en wordt ook

door onze vele partners mee gecommuniceerd. De vijftig kunstenaars en hun galerijen helpen mee, vooral via internet en onze Facebookpagina.

Maar we rekenen ook op jou. Als lezer van dit magazine beschouwen we je als onze ambassadeur. Je bent de geknipte persoon om je familie, vrienden en kennissen op de hoogte te brengen van deze unieke tentoonstelling. Nodig hen uit voor een namiddagje Hingene, neem hen op sleptouw en vertel hen alles wat je weet over **SWEET 18**, over de restauratie, over het kasteel en zijn bewoners. Doe het snel, want de tentoonstelling loopt maar tot 5 juli! En als je gasten tevreden zijn, dan willen ze je zeker trakteren op drank en ijsjes van onze parkbar...

LUK LEMMENS
gedeputeerde voor cultuur

KOEN DE VLIAGER-DE WILDE
directeur kasteel d'Ursel

COLOFON Kasteel d'Ursel
Wolfgang d'Urselstraat 9
2880 Hingene
www.kasteeldursel.be
T 03 820 60 11
info@kasteeldursel.be
IBAN BE54091018504797
BIC GKCCBEBB

Het magazine van het Kasteel d'Ursel is een uitgave van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen:
Cathy Berx, gouverneur-voorzitter,
Luk Lemmens, Ludwig Caluwé,
Inga Verhaert, Bruno Peeters,
Peter Bellens en Rik Röttger, leden
en
Danny Toelen, provinciegriffier.

Jaargang 11, nummer 42,
mei-juni-juli 2015

Redactie: Veerle Moens en Koen De Vlieger-De Wilde,
met medewerking van Joost Reyniers.

Vormgeving: Frederik Hulstaert

Druk: Drukkerij De Bie, Duffel

Oplage: 5500 exemplaren

Dit magazine werd gedrukt op milieuvriendelijk papier en verpakt in milieuvriendelijke folie.

ISSN 1781-4464

KASTEEL d'URSEL MAGAZINE

Gratis magazine

Wil je het magazine van kasteel d'Ursel thuis ontvangen? Bezorg ons dan je adresgegevens. Alle nummers zijn ook terug te vinden op de website.

Nieuwsbrief

Wil je nog beter geïnformeerd zijn over het reilen en zeilen binnen het kasteel? Schrijf je dan via de website gratis in op de elektronische nieuwsbrief.

Kasteelheer voor één dag

Word kasteelheer voor één dag en nodig je gasten uit in een schitterend kader. Je kan het kasteel huren voor onder andere recepties, seminaries, ontvangsten, diners en fotoreportages. Voor meer info, het reglement en de tarieven kan je ons bellen of surfen naar de website.

Winnaar Primavera Pianistica Competition

Tijdens de voorbije internationale pianomasterclass in het kasteel werd er voor de tweede keer op rij ook een wedstrijd georganiseerd: de Primavera Pianistica Competition. De Russische pianiste Galina Zhukova kreeg de Eerste Prijs. Volgens de jury, onder leiding van de Argentijnse professor en pedagoog Aquiles Delle Vigne, is Galina Zhukova 'een fantastische jonge pianiste die haar instrument perfect weet te beheersen. Ze gaat met een grote gevoeligheid in interactie met haar publiek. Er wacht haar ongetwijfeld nog een mooie toekomst in de muziekwereld.'

Galina Zhukova is geboren in 1983. Ze geeft les aan de universiteit van Sint-Petersburg. Volgend seizoen, op zondag 7 februari 2016, brengt Galina Zhukova in de reeks klassieke concerten in samenwerking met CC Ter Dilft een solorecital in het kasteel. Haar voorganger Manuel Auraujo, die vorig jaar de competitie won, speelde onlangs een uitverkocht concert dat lovend werd onthaald. We zijn er van overtuigd dat ook Galina Zhukova op veel belangstelling zal kunnen rekenen.

www.galinazhukova.com

Galina Zhukova

Kasteel op kindermaat

Tijdens de drukke voorbereidingswerken voor **SWEET 18** verloren we de kinderen niet uit het oog.

★ *Europaweken*

Van 2 tot 13 februari organiseerden we samen met Europa Direct twee Europaweken. Vijftien klassen uit het vijfde en zesde leerjaar van Bornem, Hemiksem, Kontich en Puurs volgden er een rollenspel rond Europa en een ontdekkingstocht door het kasteel. Tijdens het rollenspel kropen de leerlingen in de huid van de ministers van de 28 lidstaten. Ze discussieerden én stemden over een wetsvoorstel rond erfgoed en scholen: 'Moet er een Europese verplichting komen om erfgoed te bezoeken met de klas?' De leerlingen waren Europees minister voor één dag en maakten de Europese begroting op. Het kasteel was natuurlijk de ideale locatie voor een letterlijke kennismaking met erfgoed. Jonkers en jonkvrouwen ontdekten er tijdens de tocht 'Hier met de pruik' hoe adellijke kinderen in de achttiende eeuw leefden.

★ *Daar is de lentel!*

Begin april ontvingen we 500 kinderen in het park. Onder leiding van de gidsen van de Provinciale Groendomeinen Mechelen maakten kleuters en leerlingen uit het basisonderwijs enkele natuur-educatieve wandelingen met 'water' als thema. Kleuters maakten al spelenderwijs kennis met de eendjes in het park. Er was een 'wetenschappelijke bijeenkomst' over waterdieren en er werd op zoek gegaan naar nieuwe dieren in het park. De oudste leerlingen onderzochten, gewapend met schepnetjes, loepjes en meetinstrumenten, het water rond het kasteel.

★ *Supervlieg*

Op 26 april klonk er dan weer luid gezoem op het kasteeldomein. Naar jaarlijkse gewoonte kwam Supervlieg weer naar Hingene. Tijdens deze sprankelende familie happening vol met kunsten en kunstjes werd er door klein en groot volop gesmuld van theater, circus, muziek, workshops en ander vertier ...

Van 1 mei to 5 juli wordt het kasteel het decor voor een uitzonderlijke tentoonstelling. SWEET 18 toont je de 18de eeuw door de ogen van vijftig hedendaagse kunstenaars, modeontwerpers en designers: van Erwin Olaf en Wim Delvoye tot Walter Van Beirendonck, Cindy Sherman en Philippe Starck.

Iedereen kent ze wel, de clichés van de 18de eeuw. De pruiken en de hoepelrokken. De torenhoge dameskapsels en de elegante meubels. Het verfijnde porselein op de overdadig gedekte tafels. De sensuele portretten en de frivole schilderijen. Het was de periode van de Verlichting en de opleving van de kunsten en wetenschappen. Maar de 18de eeuw creëerde ook een kunstmatige, speelse wereld voor aristocraten die wilden ontsnappen aan de realiteit en zich onderdompelen in een fantasiewereld. Een zoete wereld van plezier, overvloed, wellust, pasteltinten en gekrulde versieringen, die ook vandaag nog talloze kunstenaars inspireert. Ze verspreiden zich over de drie verdiepingen van het kasteel en tonen je de 18de eeuw zoals je hem nog nooit hebt gezien.

Een ode aan Marie Antoinette

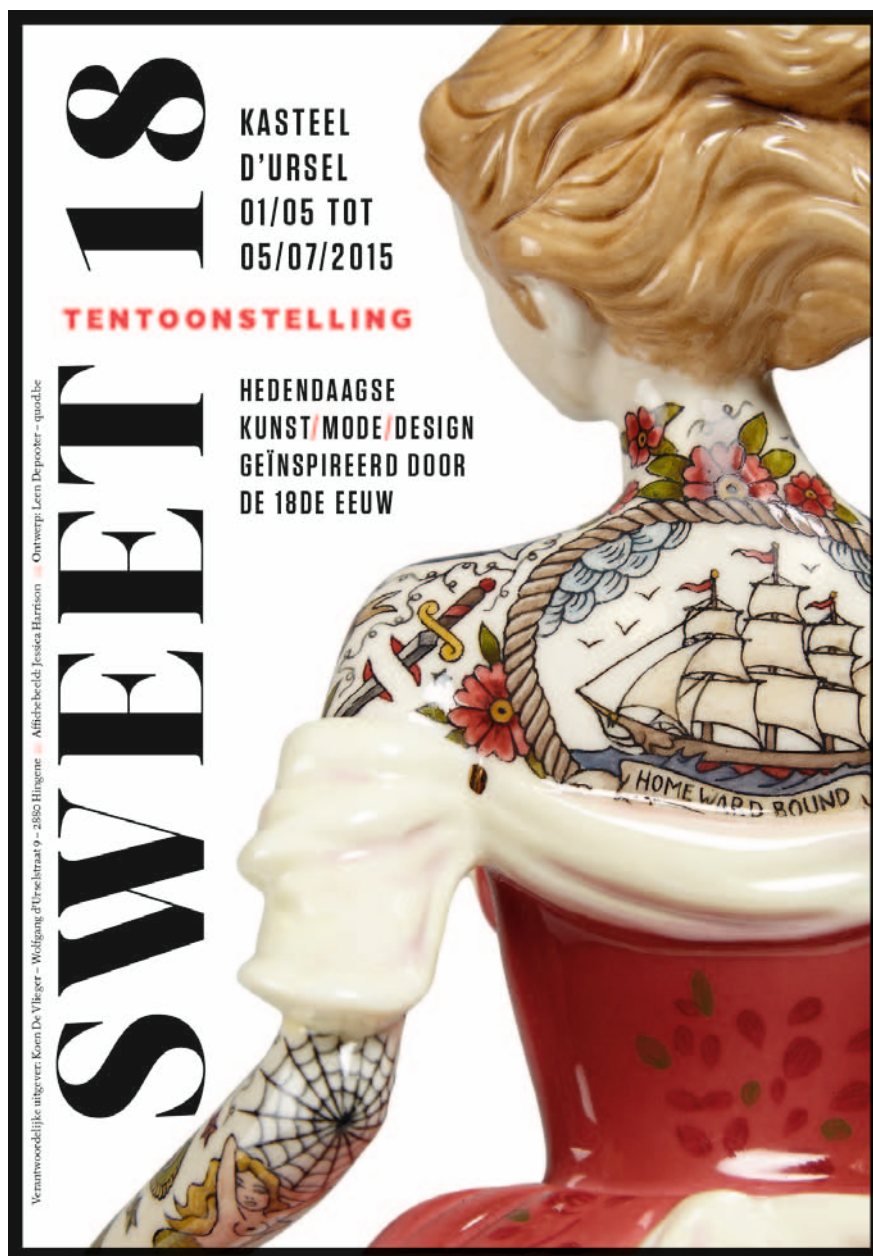
Met haar opzichtige levensstijl, haar toonaangevende mode en haar tragische dood spreekt de Franse koningin Marie Antoinette nog altijd tot de verbeelding. De film van regisseur **Sofia Coppola** luidde een hele revival in. De schilderijen van **Charlotte De Cock** passen perfect in dit thema en ook voor popsterren als **Madonna** en **Beyoncé** is Marie Antoinette een onweerstaanbaar icoon. De Duitse illustrator **Olaf Hajek** toont zijn persoonlijk interpretatie in de reeks *Black Antoinette* en de Nederlandse topfotograaf **Erwin Olaf** pakt uit met een bloederig portret van de onthoofde koningin.

Exuberante mode

De extravagante garderobe van Marie Antoinette is het uitgangspunt voor tal van hedendaagse modeontwerpers: van de minimalistische Japanner **Yohji Yamamoto** tot de Franse modehuizen met **Thierry Mugler**, **Raf Simons** voor Dior, **Olivier Theyskens** voor Rochas en **Nina Ricci** en **Nicholas Ghesquière** voor

Balenciaga. De Engelse hoedenmaker **Stephen Jones** vindt bij haar inspiratie voor zijn tot de verbeelding sprekende creaties. Met oversized japonnen, strakke korsetten, getailleerde jassen of een heuse

zwanenjurk knipogen ook ontwerpers als **Walter Van Beirendonck**, **Bernhard Willhelm** en **Jolien-Rosanne Klaassen** (i.s.m. **Viona ielegems**) naar de 18de eeuw.

SWEET 18
KASTEEL D'URSEL
01/05 TOT 05/07/2015
TENTOONSTELLING
HEDENDAAGSE KUNST/MODE/DESIGN
GEÏNSPIREERD DOOR DE 18DE EEUW

Verantwoordelijke uitgever: Koert De Vlieger - Wolfgang d'Urzelstraat 9 - 2880 Hingene - Affichebeeld: Jessica Harrison - Ontwerp: Leen Depoorter - quade.be

Doorzichtig plastic en verbrand hout

De Nederlandse ontwerpster **Hella Jongerius** dook in het archief van het Duitse porseleinbedrijf Nymphenburg. Haar borden zijn een combinatie van handgeschilderde patronen en 18de-eeuwse beeldjes van dieren. Designer **Maarten Baas** stak letterlijk enkele antieke stoelen en fauteuils in brand om ze daarna met lak te bewerken. Zijn *Smoke Chair* is ondertussen een klassieker geworden. Nog bekender is de plastic *Victoria Ghost* van de Franse sterontwerper **Philippe Starck**. Hij verwijst duidelijk naar een Louis XVI-stoel, maar dan in een uitgepuurd en transparant ontwerp. Ook de loungestoel van de Spanjaard **Jaime Hayon** en een absurde zetel van de Deense **Nina Saunders** krijgen een plaats in de tentoonstelling.

Misvormde statussymbolen

Het verfijnde porselein van Meissen, Sèvres en Wedgwood blijft een onuitputtelijke bron van inspiratie. De beeldengroepjes van de Amerikaanse **Chris Antemann** lijken replica's, maar zijn eigenlijk on-deugende taferelen vol verboden vruchten. De Britse keramisten **Jessica Harrison** en **Claire Partington** maken lieflijke damespostuurtjes met kleurrijke tatoeages, misvormde hoofden of gruwelijke verminkingen. Met *War and Pieces* brengt de Nederlandse keramist **Bouke de Vries** een hedendaagse interpretatie van de extravagante banketten die werden gehouden op de vooravond van een slagveld. De *Trésor découvert* van de Britse **Amy Hughes** lijkt op datzelfde slagveld eeuwen onder de grond te hebben gelegen. Hij heeft zijn glans verloren en vertelt een verhaal van traditie en herontdekking. De Italiaan **Paolo Polloniatto** gebruikt eeuwenoude mallen en decoreert zijn pronkstukken met architectuurafbeeldingen van 21ste-eeuwse gebouwen.

Galante feesten

In *Stavronikita Project* recreëert de Oostenrijkse fotograaf **Andreas Franke** de typische vrijetijdsscenes. Door ze in de bevreedende omgeving van een

gezonken schip te plaatsen, benadrukt hij zowel hun schoonheid als het achterliggende gevoel van ondergang en decadentie. Ook de taferelen van de Canadese kunstenaar **Ray Caesar** ontsproten in surrealisme, terwijl het werk van de Engelse schilder **Patrick Hughes** een loopje neemt met de wetten van het perspectief.

Pastorale scènes

Niets is typischer voor de 18de-eeuwse huiselijke interieurs dan de 'toile de Jouy': de katoenen wandbekleding met voorstellingen van het landelijke leven. De Amerikaan **Richard Saja** pimpt de herderinnetjes tot clowns en punkers, het Franse **Collectif Ensaders** vervangt hen door fantasiefiguren en **Virginie Broquet** gaat de erotische toer op. Het Engelse **Timourous Beasties** vervangt de idyllische dorpjes door de Londense skyline, terwijl de Franse kunstenaar **Joël Ducorroy** 'toile de Jouy' herleidt tot zijn absolute essentie.

Overdadige opsmuk

De Britse **Jo Taylor** vertaalt de uitbundige stucornamenten van de 18de-eeuwse paleizen naar driedimensionele porseleinen objecten. Geïnspireerd door de bizarre pruiken van het Franse hof verwerkt de Engelse kunstenaar **Kathy Dalwood** afgietsels van gebruiksvoorwerpen in haar gipsen portretbustes. De Japanse **Kimiko Yoshida** maakt zelfportretten op basis van iconische borstbeelden. Zo wordt Marie Antoinette een knalrode geisha en Louis XIV een fluogele kruising tussen man en vrouw. De Amerikaanse fotografe **Cindy Sherman** ontwierp een soepterrine met Madame de Pompadour als inspiratiebron.

Made in Belgium

Tussen al dat internationale geweld houden ook Belgische kunstenaars moeiteloos stand. **Isabelle Copet** legt een gigantische kanten kraag in de vijver achter het kasteel. In het park plaatst **Michaël Aerts** een omgekeerd standbeeld van Lodewijk XIV op een sokkel van flightcases en een zeven meter hoge obelisk, opgebouwd uit dezelfde zwarte koffers.

Twee gedraaide sculpturen van **Wim Delvoye** flankeren de pilaren in de vestibule. **Zaza** levert een gravure en **Bart Ramakers** filmde in de spiegelzaal een fantasierijk ballet rond het ontstaan van de romantische liefde. Schilder **Jan De Vliegheer** toont reuzengrote porseleinen borden en **Nick Ervinck** printte twee schitterend ontworpen vazen in 3D.

Een slaapkamerontwerp van architect **Koen Deprez** combineert klassieke lambriseringen en schilderijen van Fragonard met 2001: *A Space Odyssey* van Stanley Kubrick.

Muziek en opera

Van **Guy Joosten**, de internationaal gerenommeerde Belgische operaregisseur, tonen we filmfragmenten uit zijn recentste versie van Mozarts opera *Don Giovanni*. En met *Vivaldi Recomposed* levert de Britse componist **Max Richter** de perfecte soundtrack voor **SWEET 18**.

PRAKTISCH

1|05 ▶ 5|07|2015

Elke vrijdag, zaterdag, zondag en op feestdagen, telkens van 13 tot 18 uur.

Mét Parkbar

Groepsbezoeken met *afternoon tea* op weekdays

Toegang kasteel 8 euro

www.kasteeldursel.be

Op de volgende pagina's stellen de curatoren hun persoonlijke top drie voor.

Een beeld dat je niet snel vergeet

Symbolische bloemenvazen

‘Als ik het kasteel bezoek, probeer ik me altijd voor te stellen hoe het er aan toeging toen de familie d’Ursel er nog woonde. Hoe er gedineerd werd in de spiegelzaal, misschien wel gedanst in de vestibule, geleefd in de schitterende interieurs. Met zijn symbolische bloemenvazen combineert de Belgische artiest Nick Ervinck een traditionele uiting van schoonheid en rijkdom met 3D-printing, één van de meeste relevante nieuwe media in de hedendaagse kunst. Hij maakt de verbinding tussen de organische natuur van een boeket bloemen, het vakmanschap van porseleinen vazen en technologie van onze eigen tijd. Het resultaat zijn twee schitterende kunstwerken, perfect in de geest van de 18de-eeuw maar tegelijk helemaal hedendaags.’

Het zoete en het macabere

‘De eerste beelden die door mijn hoofd gingen toen ik hoorde over deze tentoonstelling waren de gedetailleerde porseleinen figuurtjes die zo populair waren in de 18de eeuw. Misschien heeft dat wel te maken met de manier waarop deze delicate kunstwerken de scènes van het adellijke leven weten te vatten. Als ik dat beeld vertaalde naar de hedendaagse kunstwereld, kwam ik onmiddellijk uit bij Jessica Harrison. Als uitgangspunt neemt ze figuurtjes van geïdealiseerde vrouwen in baljurken, maar ze confronteert hen met overdadige tatoeages, bloederige organen of onafgewerkte lichaamsdelen. Het resultaat is een verbazingwekkend beeld dat uiterlijk en innerlijk confronteert, het zoete en het macabere dat in elk van ons aanwezig is. Een beeld dat je niet snel zal vergeten!’

Andreas Franke, uit de reeks 'The Sinking World': *Sweet Babette* (2012)

De gezonken wereld

‘Heb je er ooit over nagedacht welke schatten je zou kunnen vinden op een gezonken schip? En wat als die schat een fotoreeks zou zijn? Wel, dat is precies wat er gebeurde met het werk van Andreas Franke.

De Oostenrijkse artiest en amateurduiker besliste om flamboyante rococo-scènes over te brengen naar de dromerige onderwaterwereld van de Stavronikita, een schip dat twintig jaar geleden zonk voor de kust van Barbados. De foto's werden ook effectief tentoongesteld op het wrak, uiteraard alleen toegankelijk voor duikers. Het duurde niet lang of het onderwaterleven nam de werken op in zijn ecosysteem. Tegen de tijd dat de tentoonstelling voorbij was, kleefden er glinsterende koralen, sponzen en schelpen aan de foto's. In SWEET 18 zal je er de sporen nog van zien. Voor mij is deze reeks een hoogtepunt in de tentoonstelling, omdat deze kunst er als geen ander in slaagt om schoonheid te tonen en nieuwe manieren te vinden om ons te verrassen en te verbazen.' ■

LUISA BERNAL is kunstconsultant in Antwerpen en Madrid. Ze werkt voor kunstgalerijen en schrijft over kunst en cultuur voor verschillende media. Ze publiceerde ook een boek over illustratie en organiseert workshops voor artiesten. Als co-curator van SWEET 18 was Luisa verantwoordelijk voor de hedendaagse kunst en zorgde ze mee voor de organisatie van de tentoonstelling.

Een veldslag tussen suiker, porselein en plastic

War & Pieces

‘Mijn favoriete werk in de tentoonstelling is *War & Pieces* van **Bouke de Vries**. Hoewel hij een landgenoot van mij is, kwam ik pas in aanraking met zijn werk in Engeland. In het Holburne Museum in Bath zag ik zijn prachtige installatie en ik ben nog steeds overweldigd door de grootsheid van het werk: figuurlijk door de dramatische atoombom van scherven, maar ook letterlijk door de hoeveelheid en diversiteit van het gebruikte materiaal. Het thema van een banket aan de vooravond van een veldslag is fascinerend; het geeft mij het gevoel van een galgenmaal. Het grappigst vind ik het contrast tussen de verschillende personages die de veldslag tussen suiker, porselein en plastic op de tafel uitvechten: figuren van 17de-, 18de- of 19de-eeuws porselein in gevecht met LEGO bionicle poppen, die ik toch vooral ken als het speelgoed van mijn zoon. Indrukwekkend is ook het destructieve element dat het gebroken keramiek uitdrukt en dat zo passend de destructie van oorlog in beeld brengt. Kunst moet voor mij een dialoog aangaan en mensen tot nadenken aanzetten, maar ook een dosis humor vind ik belangrijk. Dit werk van Bouke de Vries doet dat allemaal.’

Een tank op je hoofd

‘Het werk van **Kathy Dalwood** ontdekte ik een paar jaar geleden in een designtijdschrift. Daarin stond een portretbuste van *l’Ingenieure*; een gipsen borstbeeld met de Eiffeltoren als hoofdtooi. Uit een gevoel van nostalgie naar de jaren die ik in Parijs had gewoond, bezocht ik haar website. Hoe verbaasd was ik toen ik daar opgeslokt werd door een 18de-eeuwse wereld van pruiken en andere bizarre hoofdtooiën. Mijn verzamelaarshart ging sneller kloppen! Niet lang daarna bezocht ik

Bouke de Vries, fragment uit *War and pieces* (2012)

Kathy in haar atelier en kocht ik mijn eerste beeldje. Ik moet bij haar werk altijd denken aan de spotprenten die in de 18de eeuw werden gemaakt van de bizarre pruiken van de dames aan het hof. Daarin werd vooral de draak gestoken met het gewicht van die bouwsels. Ik zie in de bustes van Kathy Dalwood diezelfde spot en humor. Ook haar beelden lijken de zwaartekracht te tarten: de bizar gekozen objecten zoals een tank of een straaljager halen het evenwicht uit het werk en maken het tegelijk spannend en intrigerend.’

De kalk van het plafond

‘De keuze voor het werk van **Jo Taylor** is heel persoonlijk en heeft alles te maken met het onderwerp van mijn research van de laatste tijd: stucplafonds uit de 18de eeuw. Iedere keer dat ik me verdiep in een historisch onderwerp probeer ik te zoeken naar een equivalent in de hedendaagse kunst. En zo ontdekte ik de sculpturen van Jo Taylor. Haar belangrijke inspiratiebronnen zijn de stucplafonds uit de uitbundig gedecoreerde rococo paleizen in Potsdam bij Berlijn en de barokke Engelse landhuizen, zoals Chatsworth en Blenheim Palace. Het mooie van haar werk vind ik de vertaalslag die ze maakt van plafondversiering naar driedimensionale sculpturen waar de dynamiek vanaf springt. Voor **SWEET 18** wilde Jo graag nieuw werk maken en voor het eerst ook

experimenten met kleur. Werkt ze meestal met wit als basiskleur, dan koos ze nu voor het blauw van Wedgwood porselein, voor haar de 18de-eeuwse kleur bij uitstek. Het geeft een nieuwe dimensie aan haar toch al spannende werk.’ ■

Door haar studie Kunstgeschiedenis en Archeologie raakte **H L NE BREMER** in het fenomeen van het verzamelen. Ze onderzocht verzamelingen van reizigers die op een *Grand Tour* naar Italië kunstschatten kochten en zich er in hun buitenhuizen mee omringden. Aangestoken door dit historische verzamelvirus vroeg ze zich af of haar eigen fascinatie voor de 18de eeuw werd gedeeld door hedendaagse kunstenaars. En dat bleek het geval, waarmee haar collectie een feit werd. Als co-curator voor **SWEET 18** bracht H l ne een aantal kunstenaars aan en uiteraard leende ze zelf ook een werk voor de tentoonstelling.

Een onvergetelijke onderdompeling

De aanleiding voor SWEET 18

‘Elk ambitieus project start met een eerste vonk, een eerste sprankel die alles in gang zet. Voor **SWEET 18** was dat de *Louis Ghost* van de Franse sterontwerper **Philippe Starck**. Twee keer per jaar komt onze adviesraad bijeen om de werking van het kasteel te evalueren en te sturen. We denken er ook over toekomstige tentoonstellingen en evenementen en het was tijdens zo’n brainstorm dat de voormalige directeur van CC Ter Dilft, Eugeen Van lent, zei “dat we eens iets met design moesten doen”. We praatten wat over en weer, tot we ons plots realiseerden dat we allemaal op een *Louis Ghost* zaten. Die stoel verwijst duidelijk naar een Louis XVI-stoel, maar dan in een uitgepuurd en transparant ontwerp. Het is het perfecte voorbeeld van design, geïnspireerd op de 18de eeuw. De stap naar mode en kunst werd snel gezet en de tentoonstelling was geboren, al duurde het nog een hele tijd voordat het kind zijn definitieve naam kreeg.’

Servandoni’s flightcase

‘Omdat het park onlosmakelijk verbonden is met het kasteel, wilden we absoluut enkele werken buiten de muren van het kasteel plaatsen. Toen ik *Obelisk* van **Michaël Aerts** zag – een zeven meter hoog gevaarte opgebouwd uit zwarte flightcases - wist ik dat het lot ons gevonden had. Tweehonderd vijftig jaar geleden tekende architect Jean-Nicholas Servandoni nieuwe plannen voor het kasteel en het park. Ze werden grotendeels uitgevoerd, behalve ... de obelisk in de zichttas ten oosten van het kasteel. Ik vind het fantastisch dat we dit 18de-eeuwse ontwerp tijdens **SWEET 18** kunnen realiseren. Ten westen van het kasteel komt een tweede werk van Michaël Aerts.

Kimiko Yoshida, *Marie Antoinette recapitée en geisha* (Wengmuller, 1770, Château de Versailles) · *Autoportrait*, 2009

Permanent IrreLevant bestaat uit een borstbeeld van Louis XIV op een meters-hoge sokkel van zwarte flightcases. Servandoni voorzag in zijn ontwerp ook een heleboel tuinbeelden, maar ze stonden zeker niet ondersteboven terwijl hun pruik als een smeltende kaars van de sokkel druipt. Toch denk ik dat onze architect de werken van Michaël Aerts zou weten te appreciëren. Naast architect was hij immers ook schilder, decorateur en organisator van koninklijke feesten, waarvoor het meestal niet gek genoeg kon zijn.’

Een knalrode geisha en een fluo Louis XIV

‘Toen de shortlist van kunstenaars al vastlag, stond ik op de Brusselse kunstbeurs Brafa plots oog in oog met een knalrood borstbeeld. Het kapsel was duidelijk dat van een Japanse geisha, maar de kleding deed me onmiddellijk denken aan een 18de-eeuwse buste. Het werk bleek inderdaad gebaseerd te zijn op de zogenaamde Wengmuller-buste van koningin Marie Antoinette (1770). De Japanse artieste **Kimiko Yoshida** neemt dergelijke iconische borstbeelden en verwerkt ze tot zelfportretten. Volgens de titel van het werk wordt Marie Antoinette

voor één keer niet onthoofd of *décapitée*, maar wel *recapitée* als geisha, met het gelaat van de kunstenares. Een buste van Zonnekoning Lodewijk XIV door Bernini onderging hetzelfde lot: een vrouwelijk gezicht verschijnt tussen een overvloed aan krullen en het hele beeld is fluorescent geel. Waar de *Ghost chair* van Philippe Starck de eerste vonk leverde, zijn de bustes van Kimiko Yoshida voor mij het sluitstuk van een onvergetelijke onderdompeling in de hedendaagse kunst, mode en design, geïnspireerd door de periode die me zo nauw aan het hart ligt.’ ■

KOEN DE VLIETGER-DE WILDE is historicus, gespecialiseerd in de levensstijl van de adel. Sinds 2004 is hij directeur van het kasteel d’Ursel. Koen zorgde voor de algemene coördinatie van **SWEET 18**.

De essentie van SWEET 18

De hoeden van Stephen Jones

‘Stephen Jones is nog steeds één van mijn meest favoriete hoedenontwerpers. In **SWEET 18** worden vijf hoeden getoond waarbij deze Londense hoedenmaker zich liet leiden door objecten en vormen die kunnen gelinkt worden aan de 18de eeuw. Zijn gevoel voor humor komt duidelijk naar voor in de hoofdtooi in de vorm van een kristallen kroonluchter – de brandende kaarsen inclusief. Zelf houd ik bijzonder van de driepuntige miniatuursteek in groen fluweel, de typische historische manshoed die in de 18de eeuw ook gedragen werd door amazones. Het diepgroene zijdefluweel met de kralenversiering op de bol maken de hoed tot een gesofisticeerd eigentijds accessoire met een duidelijke knipooig naar de 18de eeuw.’

De silhouetten van Walter Van Beirendonck

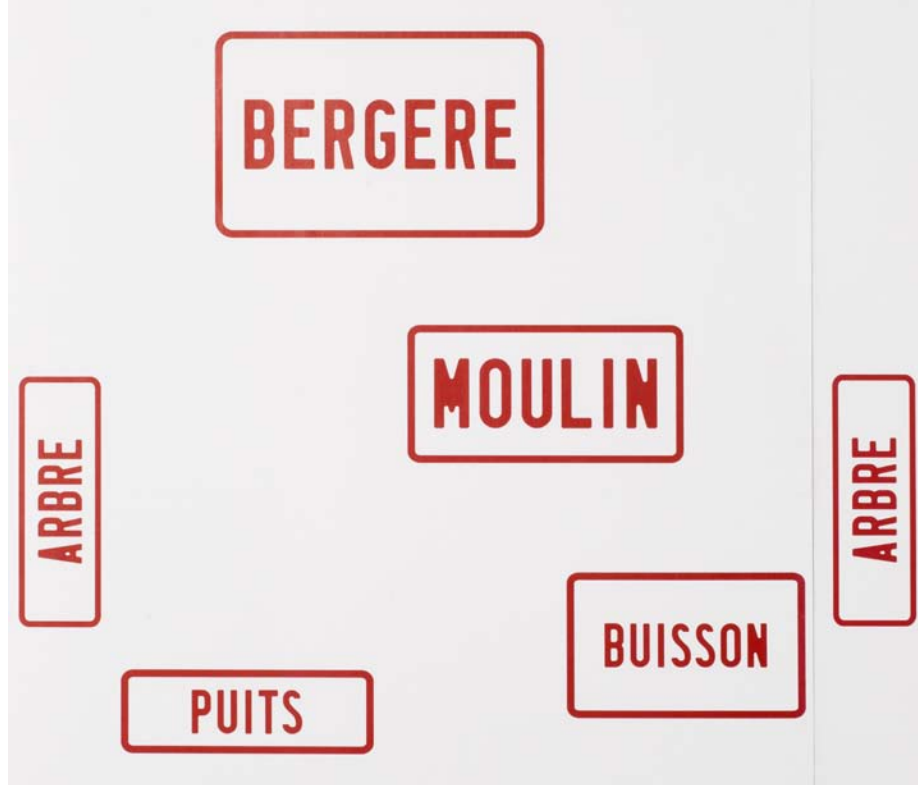
‘Het oeuvre van Walter Van Beirendonck neemt voor mij een aparte plek in binnen de Antwerpse designermode. Zijn collecties variëren van buitenissig, gewaagd en donker tot romantisch, poëtisch en kleurrijk. Ik apprecieer zijn keuze voor hedendaagse maatschappelijke issues, die hij vanuit een persoonlijk engagement naar zijn collecties vertaalt. Twee looks uit de herfst-winter collectie 2010–11 zijn tegelijk excentriek en poëtisch en refereren onder meer naar historische silhouetten door het gebruik van baleinen in de petticoats. Voor mij herinneren ze aan wijde 18de-eeuwse japonnen. De achterkant van de jurk van één van beide is in sterke mate geïnspireerd op een 18de-eeuwse *robe à la française* waarbij de stof van onder het schouderstuk in wijde plooiën over de petticoat valt. De jas van het getoonde mannelijke silhouet van de lente-zomer collectie 2006 verwijst naar een laat 18de-eeuwse habijt met typische

geborduurde versieringen op de kraag en langsheen de zakken. In plaats van gebruikelijke florale motieven werden hier dinosauriërs, straaljagers en ufo’s gebruikt. Het is een stuk dat bij mij steeds een glimlach ontlokt door het spel van allerlei intrinsieke verwijzingen.’

De bedrukte toiles van Joël Ducorroy

‘De doorgaans monochroom bedrukte katoenen weefsels die in het Franse Jouy-en-Josas werden vervaardigd en grote furore maakten in het laatste kwart van de 18de eeuw hebben steeds tot mijn verbeelding gesproken. Vaak associeert men de zogenaamde *toile de Jouy* met idyllische pastorale taferelen, een droomwereld waarin het eeuwige lente is. Toen ik het ontwerp van Joël Ducorroy zag, was ik meteen verkocht. Het is grafisch, humorvol en uitdagend. Ducorroy benaderde deze stof vanuit een totaal nieuwe hoek. In plaats van figuratieve voorstellingen worden ditmaal de begrippen op het doek geprint die verwijzen naar een werkelijkheid. Het is als het lezen van een boek waarbij je zelf invulling geeft aan het uiterlijk van de beschreven personages en situaties. De kleur van de bedrukking, de achtergrond

en de gebruikte begrippen verwijzen naar het oorspronkelijke product. Die combinatie van raffinement, semiotiek en historische referenties maakt dit werk voor mij tot de essentie van **SWEET 18**: een spel van verwijzingen, onderliggende betekenissen, humor en elegantie.’ ■

Joël Ducorroy, *Pastorale* (2003)

WIM MERTENS studeerde Kunstwetenschappen en Cultuurbeleid en -management en is doctor in de Letteren. Momenteel is hij conservator in het MoMu – Modemuseum Provincie Antwerpen – en stuurt er het collectiemanagementteam aan. Als co-curator voor **SWEET 18** ontfermde Wim zich uiteraard vooral over de mode.

Over speelse creaties en een gezellig nestje

Jaime Hayon, *Showtime Poltrona* voor BD Barcelona (2007)

Van IJslandse sneeuwconingin tot Heidi in de bergen

‘Ik leerde het werk van de Duitse ontwerper **Bernhard Willhelm** kennen tijdens zijn overzichtstentoonstelling enkele jaren geleden in het MoMu. Zijn aparte en fantasierijke kijk op mode spreekt me heel erg aan. Zijn werk is kleurrijk en vaak uitbundig. In 2007 ontwerpt hij de kostuums voor de wereldtournee *Volta* van de IJslandse zangeres Bjork, die ik ook enorm bewonder. Hun grenzeloze verbeelding, zin voor humor en interesse in folklore hebben ze alvast gemeenschap-pelijk. Van IJslandse sneeuwconingin over Heidi in de bergen tot de tuinen van Versailles: Willhelm verwerkt het allemaal in zijn speelse creaties. In **SWEET 18** zie je een prachtige mannenjas met referenties naar de 18de-eeuwse justaucorps en een indrukwekkende jurk met een print van een vroeg 18de-eeuwse gravure, waarop een plattgrond van de kasteeltuin van Versailles te zien is.’

Fauna en flora op je hoofd

‘Ik ontdekte het werk van **Olaf Hajek** toevallig op het internet. Zijn rijke kleurenpalet en de manier waarop hij bloemen, insecten en typografie combineert, spreken tot mijn verbeelding. Olaf Hajek is geboren in Duitsland, groeide op in Nederland en heeft nu een studio in Berlijn. Hij studeerde grafische vormgeving en illustratie in Düsseldorf en begon zijn carrière als freelance illustrator in Amsterdam. Zijn creaties waren intussen te zien in o.a. *Vogue*, *New York Times* en hij werkte in opdracht voor topmerken als Apple, Macy’s, Bacardi, Cacharel, Nike en Swatch. Toen ik twee jaar geleden het atelier voor de kinderwerking van het kasteel uitwerkte, was zijn werk een inspiratiebron. Tijdens zo’n atelier gaan kinderen aan de slag met illustraties van bloemen, vogels en insecten, die ook te zien zijn op ons Chinees behangpapier. Ze maken er prachtige pruiken mee en kleuren ze in met oliekrijtjes. Toen we vorig jaar een affichebeeld zochten voor de Kasteelfeesten trokken we onze stoute schoenen aan en vroegen de grote Olaf Hajek voorzichtig of hij dat beeld wilde ontwerpen. Groot was onze verbazing toen hij binnen de tien minuten enthousiast antwoordde. Het resultaat is een portret van Napoleon met een vogel op zijn hoed en het kasteel op de achtergrond. Grappig dat je onze affiche nu ook op zijn website ziet staan tussen al die grote opdrachtgevers. Ik ben heel blij dat Olaf Hajek ook in **SWEET 18** een plek kreeg. Hij toont er vier kleurrijke portretten uit zijn *Black Antoinette*-reeks. Hajek kleurde Marie Antoinette in het zwart en tooide haar pruiken in zijn kenmerkende stijl met kleurrijke illustraties uit fauna en flora.’

Een gezellig nestje

‘De *Showtime Poltrona* van de Spaanse ontwerper **Jaime Hayon** zag ik voor het eerst tijdens een bezoek aan het Groninger Museum in Nederland. Zijn sierlijke stoelen, ontworpen voor BD Barcelona, staan er in de leeszaal. Je kan er je heerlijk in afzonderen met een tijdschrift of kunstboek. Door de overkapping voel je je afgesloten van de buitenwereld en waan je je in een gezellig nestje. De stoel herinnert aan de Franse *chaise dôme*. Deze 18de-eeuwse stoel werd gebruikt voor rust of schaduw op zonnige dagen. Hayon werkte met plastic en geeft de stoel zo een hedendaagse toets. Het gebruik van leder voor de afwerking zorgt voor een luxueus gevoel. In het kasteel krijgt de *Poltrona* een plekje in de bibliotheek. Wat zou ik me daar graag enkele uren verstoppertje in zo’n heerlijke zetel met enkele oude natuurboeken met prachtige gravures binnen handbereik.’ ■

VEERLE MOENS studeerde communicatiewetenschappen en culturele studies. Sinds 2007 werkt ze in het kasteel als stafmedewerker communicatie en publiekswerking. Voor **SWEET 18** assisteert ze bij de algemene coördinatie en verzorgt ze de communicatie.

Porselein met een hedendaagse twist

Madonna meets Marie Antoinette

‘Het Amerikaanse popicoon **Madonna** nam in haar meer dan dertig jaar tellende carrière al verschillende gedaantes aan. Van geisha en rodeo girl tot toreador en Evita Peron. Soms gekleed in weinig verhullende kledij van de Franse ontwerper Jean Paul Gaultier, soms als diva in Christian Lacroix. Begin jaren 1990 lanceerde ze haar tweede album *I'm Breathless* waarop het nummer *Vogue* te vinden was. Het werd een wereldhit. Waar de zwart-wit videoclip nog de sfeer van de jaren 1920 uitademde, bracht ze dat jaar op de *MTV Video Music Awards* het nummer in een onvervalste Marie Antoinette sfeer. Ze ging naar huis met drie awards. *Strike a pose, there's nothing to it!*'

London Toile

‘Behangpapier met grote vlinders, gordijnen met exotische bloemen of drukwerk met stedelijke taferele: het Schotse ontwerpersduo **Timourous Beasties** brengt sinds 1990 textiel en papier met opvallende patronen op de markt. Alistair McCauley en Paul Simmons zijn gefascineerd door historische motieven die ze op een eigenzinnige manier in hun werk steken. De meeste lof kregen ze tot nu toe voor hun interpretatie van de toile de Jouy, een decoratief patroon waarin pastorale taferele zich repetitief tegen een witte achtergrond afspelen. In hun *London Toile* vervingen ze de lieflijke taferele door hedendaagse stedelijke verhalen. Wie aandachtig kijkt, herkent niet alleen de London Eye, St Paul's Cathedral en de Tower Bridge, maar ook wrange situaties zoals armoede en geweld. Wat op het eerste zicht zeer romantisch blijkt, is eigenlijk een maatschappijkritisch document.’

Hella Jongerius, *Animal Bowl* voor Porzellan Manufaktur Nymphenburg (2004)

Een nijlpaard op je bord

‘Als topfavoriet kies ik de *Animal Bowls* van **Hella Jongerius**. Het zijn prachtige schoteltjes die tot de verbeelding van oud en jong spreken. Hoe geef je eeuwenoud porselein een hedendaagse twist? Die vraag kreeg de Nederlandse ontwerpster voorgeschoteld door de *Porzellan Manufaktur Nymphenburg*. Ze dook in hun uitgebreide archief en vond er meer dan 700 historische dierenfiguren terug. Acht dieren – waaronder een hond, een nijlpaard en een kikker – haalde ze vanonder het stof en plaatste ze op een bord uit datzelfde 18e-eeuwse archief. De natuurgetrouw geschilderde dieren combineerde ze met abstracte en kleurrijke patronen die tot dan enkel op soepborden of sauspennen werden gebruikt. De ongewone combinatie van de verschillende historische elementen geven deze handgemaakte objecten iets fris en unieks.’ ■

DIETER VAN DEN STORM is freelance design curator en journalist. Als creatief directeur bij de *Biennale Interieur* in Kortrijk nam hij in 2006 en 2008 een bad in de wereld van het hedendaagse ontwerp. Sindsdien laat hij zich leiden door de creatieve industrie. Op dit ogenblik werkt hij o.m. voor Bozar, Vitra en De Standaard Magazine. Als curator van **SWEET 18** was Dieter verantwoordelijk voor design in de ruimste zin van het woord.

Klaar om te beginnen spelen

Misleidend perspectief

‘Op het eerste zicht is *Around the Castle* van Patrick Hughes een herinterpretatie van de Venetiaanse stadsgezichten van Canaletto en Guardi. Maar als je dichterbij komt, lijken de kanalen te verschuiven, alsof je er in versneld tempo doorheen wandelt. Met een statische constructie slaagt Patrick Hughes er in om de meest dynamische ruimtelijke realiteiten te creëren. Dit vervlechten van twee- en driedimensionale effecten noemt hij zelf een ‘reverspective’. Zo maakt hij een geheel eigen wereld die vastgelegd wordt in uitgekiende perspectieven. De kunstenaar speelt ook met tijd: terwijl je het werk benadert, verdwaal je helemaal in zijn bevreemdende wereld, tot er een plots omslagpunt komt en je begrijpt hoe de constructie is opgebouwd. Als architect en scenograaf vind ik dat enorm intrigerend. Mooi is ook de ambachtelijkheid van het werk: het is opgebouwd als een combinatie van een driedimensionale constructie met uitgesneden tweedimensionale beelden en zit eigenlijk eenvoudig in elkaar. Een duizelingwekkend en ijzersterk idee.’

Klaar om te beginnen spelen

‘Nina Saunders maakt werken als een ‘lekkende piano’ of een ‘smeltende bank’. Tweedehands fauteuils krijgen een tweede leven door de toevoeging van extra poten of gigantische tumorachtige structuren. Met veel humor haalt ze objecten zo uit hun gekende comfortzone, en vergroot net hierdoor alle connotaties met het gekende alledaagse. Ik vind het geweldig als er beweging en leven zit in een meubel. Met zijn vergulde poten en weelderige stof hoort *Endless Devotion* eigenlijk thuis in een streng 18e-eeuws interieur. Hij hoort symmetrisch te zijn, klaar om te dienen

Nina Saunders, *Endless Devotion* (2011)

voor een statige zitpartij. Maar hij rebelleert. Het lijkt wel of hij weggelopen is uit zijn stijve koninklijke salon en zich verschuilt in één van de hoeken van het kasteel, klaar om met jou te beginnen spelen. Voor mij is *Endless Devotion* ontsnapt uit een wereld van claustrofobische bourgeois verwachtingen en staat hij klaar om vrolijk door het leven te galopperen.’

Schone slaapster in de vijver

‘*Dentelle* van Isabel Copet vind ik één van de meest fascinerende werken in **SWEET 18**. Ze vertrekt van iets zo fragiels als kantwerk, dat ik associeer met kleine en fijne structuren. Maar haar werk heeft een diameter van tien meter en ze laat het drijven in de vijver achter het kasteel. De uitvergroting van die haarfijne, intieme structuur die drijft op het stille, donkere water maakt hem net erg tastbaar. Het lijkt tijdelijk als een ijskristal, maar toont zich evenzeer als een tijdloze ‘sleeping beauty’ die langzaam overgroeid zal worden door de groene plantenwereld.’ ■

CAROLINE VOET is een architect met een uitgesproken passie voor interieurs, meubels en scenografie. Ze werkt voor opdrachtgevers als het Vlaams Architectuur Instituut, kunstencentrum deSingel en Design Vlaanderen. Eerder werkte ze samen met Zaha Hadid aan de tentoonstelling *Dames met Klasse* in Mechelen, over Margareta van York en Margareta van Oostenrijk. Ze publiceert rond ontwerpmethodologie en ruimtelijke systematiek. Voor **SWEET 18** ontwierp Caroline de scenografie.

WILD

IN VLAANDEREN

© Luc Weert

Op 30 en 31 mei staat het park helemaal in het teken van 'Wild in Vlaanderen'. Tijdens dit evenement leiden medewerkers van Natuurpunt en experts van de Zoogdierenwerkgroep je rond in de wondere wereld van de zoogdieren in het domein d'Ursel.

Op de volgende bladzijden lees je meer over de beestjes in het park en hieronder vind je het programma.

VLEERMUIZENWANDELING

zaterdag 30 mei

Bij zonsondergang kijken we van op het oude kerkhof naar het uitvliegen van de kolonie vleermuizen. Daarna wandelen we onder leiding van experts met batdetectors van het kasteel naar de polders van Hingene. Onderweg is er een demonstratie nachtvlinders vangen met de lamp en tonen we beelden van wildcamera's die in Hingene en elders in Klein-Brabant werden opgehangen.

Start: 21.45 uur aan de kerk van Hingene

Einde: rond 0.15 uur

KORTE VLEERMUIZENWANDELING

zaterdag 30 mei

Voor wie vroeg naar bed wil, is er een kortere vleermuizenwandeling van ongeveer 3,5 km.

Start: 21.45 uur aan de kerk van Hingene

Einde: rond 23.15 uur

MUIZENONDERZOEK

zaterdag 30 mei

Het kasteelpark en de polders van Hingene zijn uitstekend om aan muizenonderzoek te doen. Je kan mee op pad met experts van de zoogdierenwerkgroep. We plaatsen valletjes en vangen verschillende levende muizensoorten, die we achteraf weer vrijlaten. Ook hier tonen we camerabeelden van wildcamera's.

Start: 20 uur aan de parkbar van 'SWEET 18'

Einde: rond 21.30 uur

FIETSTOCHT GROTE GRAZERS EN ANDERE ZOOGDIEREN OP HET NOORDELIJK EILAND

zondag 31 mei

Tijdens een fietstocht door de polders en langs de dijken van Hingene gaan we op zoek naar wilde zoogdieren of hun sporen. Met wat geluk zien we reeën of een vos. Het Noordelijk Eiland in Wintam wordt begraasd door een kudde Heckrunderen en Konikpaarden. Op het Noordelijk eiland geeft boswachter Johan Foqué meer uitleg over de begrazing, het gedrag van de dieren en het omgaan met vee.

Start: 9 uur aan de parkbar van 'SWEET 18', om 9.30 uur kan je aansluiten aan de Zeesluis van Wintam

Einde: rond 11.30 uur terug aan het kasteel

BAGGERTOCHT DOOR HET WILGENVLOEDBOS IN DE SCHELDESCHORREN AAN DE NOTELAER

zondag 31 mei

De wilgenbloedbossen langs de Schelde zijn als oerwouden: de dichte wirwar van wilgentakken doorsneden met geulen maken het gebied bijna ondoordringbaar. Zeker als de zon niet schijnt, raak je er snel in gedesoriënteerd. Een baggertocht door het wilgenbloedbos tot op de Scheldeslikken is een onvergetelijke ervaring. Ook in de schorren zitten zoogdieren. We gaan op zoek naar sporen. Ga mee op avontuur als je niet bang bent voor modder, brandnetels of een stukje wildernis. *Laarzen & reservekledij meebrengen!*

Start: 9.30 uur aan het einde van Notelaerdreef (aan de Scheldedijk). Laagwater om 10.20 uur

Einde: rond 11 uur

ZOOGDIEREN-EVENEMENT IN HET PARK

zondag 31 mei

Van 13 tot 18 uur kan je in het park kennismaken met infostands van verschillende organisaties die rond zoogdieren werken. Tussendoor kan je genieten van een drankje of een ijsje in de parkbar. Om 14 en 16 uur zijn er demonstraties schapendrijven met een hond.

We tonen je ook wat je kan doen om de dieren in je tuin te helpen. Tijdens een zoogdieren-doezoektocht langs verschillende infostands leer je de leukste weetjes over vleermuizen, marters, reeën en otters. En ... er zijn prijzen te winnen!

Meer info: www.zoogdierenwerkgroep.be
www.wildinvlaanderen.be

EEN PARK

© Luc Meert

Wie op een zonnige, drukke dag door het park wandelt, heeft weinig kans om meer zoogdieren dan een hond of mens te spotten. Wie daarentegen de rustige hoekjes opzoekt, zoals het bosgebied Den Hinck, wordt wellicht wel beloond.

In tegenstelling tot vogels leiden wilde zoogdieren een verborgen leven. De meeste soorten leven overwegend 's nachts en houden zich overdag ergens schuil. Eeuwenlange jacht en vervolging heeft ze schuw gemaakt. Om te weten welke zoogdiersoorten er in een gebied zitten, maken onderzoekers gebruik van een aantal hulpmiddelen en truuksjes.

Vleermuizen worden opgespoord met een *batdetector*, een apparaat dat het ultrasoon geluid waar vleermuizen gebruik van maken voor hun oriëntatie omzet in een voor de mens hoorbaar of zichtbaar signaal. Aan de hand van dat signaal kan bepaald worden over welke soort het gaat. Ook het gebruik van cameravallen wordt steeds populairder. Deze camera's beschikken over een warmtesensor en maken zowel overdag als 's nachts een korte filmopname of

enkele foto's wanneer er een dier voorbij loopt. Voor schuwe, nachtelijk levende soorten zoals marters leveren deze camera's vaak de eerste bewijzen van hun aanwezigheid. Gegevens over de muizensoorten in een gebied vindt men door valletjes te plaatsen en door het determineren van schedels tijdens braakballenonderzoek. Een andere methode om zoogdieren te spotten, is het zoeken naar sporen. Dat kunnen pootafdrukken zijn in sneeuw of modder, maar ook etensresten en knaagsporen.

Pluimstaart

Een dier in levende lijve ontmoeten blijft het leukst. Het zoogdier dat je het makkelijkst in het park te zien krijgt is de eekhoorn. Eekhoorns zijn afhankelijk van eiken, omdat die eikels leveren, hun favoriete voedsel. In het park zie je ze ook vaak nootjes zoeken in of onder hazelaars.

VOL BEESTJES

Vooral in het bosgebied Den Hinck groeien er heel wat hazelaars. Buiten het notenseizoen schakelen eekhoorns over op ander voedsel. In de herfst leggen ze wintervoorraden aan, die ze aanspreken bij koude of schaarste. Het nest is een bol met takken en bladeren hoog in een boom, en lijkt wel een vogelnest. Ze maken soms tot twaalf reservenesten, die ze afwisselend bewonen. De eekhoorns in het park zijn gewend geraakt aan bezoekers en zijn niet erg schuw.

Nog een liefhebber van nootjes is de bosmuis. Ze dragen voedsel naar hun schuilplaatsen, die zich vaak onder boomwortels of in houtstapels bevinden. Die plaatsen verkiezen ook egels om overdag te schuilen en om hun winterslaap door te brengen.

Speuren naar sporen

Als je het geluk hebt om na een nacht met sneeuwval het eerste mensenspoor in de sneeuw te mogen trekken, zal je merken dat veel dieren je al voor waren. Een hele nacht is er activiteit geweest. Dit is hét moment om naar dieren sporen te zoeken. Pootafdrukken van bruine rat, konijn, haas, eekhoorn en ree herken je al snel na wat oefening.

Onderzoekers van Natuurpunt hebben ook de aanwezigheid van roofdieren in het kasteeldomein vastgesteld door sporenonderzoek en het gebruik van cameravallen. Voor sommige roofdieren is het park slechts een deel van hun territorium. Met wat geluk vind je in de sneeuw sporen van een bunzing, een hermelijn, een vos of een steenmarter. Overdag verbergen ze zich in een schuilplaats, 's nachts trekken ze op jacht. Op plaatsen waar roofdieren niets van mensen te vrezen hebben, zijn ze ook overdag actief. De steenmarter lijkt ook in Klein-Brabant meer en meer voor te komen, hoewel hij grote bossen verkiest boven

een bebouwde omgeving. Bunzingen, wezels en hermelijnen worden helaas steeds zeldzamer. Mogelijke oorzaken zijn het drukke autoverkeer en de inname van gifstoffen zoals rattenvergif, maar ook de versnippering en verschraling van het landschap speelt deze soorten parten.

Baard-, water- en rosse vleermuizen

Voor vleermuizen heeft het kasteeldomein veel te bieden: bos, open grasland, ruigte en waterpartijen zorgen voor veel afwisseling. Op de kerkzolder van Hingene huist in de lente en de zomer een grote vleermuizenkolonie. Soms worden er door vrijwilligers van Natuurpunt meer dan 300 uitvliegende dieren geteld. Vermoedelijk gaat het hoofdzakelijk om baardvleermuizen, al werd oorspronkelijk gedacht dat de kolonie uit ingekorven vleermuizen bestond. Al deze vleermuizen verlaten in de schemering de kerk en gaan jagen in het park en in de polders van de Schelde.

In het parkbos staan oude bomen met veel holten. Die doen dienst als kolonien en overwinteringsplaatsen voor de rosse vleermuis, die men bijna nooit in gebouwen aantreft. De rosse vleermuis is de grootste vleermuizensoort in onze streek. Met een spanwijdte tot 40 cm heeft ze in vlucht het aanzien van een kleine uil. Regelmatig zie je rosse vleermuizen jagen boven het park. Je kan ze ook horen met de *batdetector*. Ook heel wat andere vleermuissoorten hebben dikke bomen nodig als kolonieboom. Een vleermuisvriendelijk parkbeheer spaart oude bomen.

Boven de kasteelvijver en de wal jagen watervleermuizen, die in snelle vlucht slechts enkele centimeters boven het wateroppervlak scheren. Ook watervleermuizen schuilen overdag meestal in een boomholte. Tijdens de maand oktober, wanneer de nachten te koud worden, levert de jacht nog weinig insecten op.

Jagen betekent dan enkel nog energieverlies. Om te overwinteren trekken vleermuizen dan naar fortten, kelders en andere ondergrondse plaatsen waar het vochtig is en de temperatuur constant blijft.

Reeën in de ruigte

In het bosgoed Den Hinck hebben enkele reeën een onderkomen gevonden. In dichte braamstruwelen en ruigten vinden ze een ideale schuilplaats. Het is daarom van belang om bij het beheer van het park het wilde karakter van Den Hinck te behouden, en plaats te laten voor dicht struikgewas en braamstruweel. Het park rond het kasteel zit vol beestjes en wie goed oplet, komt bij een volgend bezoek ongetwijfeld een van hen tegen. ■

JOOST REYNIERS

Natuurpunt Klein-Brabant

© Tom d'Hont

Bank in beeld

Eind maart werden onder ruime belangstelling acht nieuwe parkbanken feestelijk ingehuldigd. Eén van hen werd opgedragen aan de familie d'Ursel. Ook al wonen ze hier niet meer, de band met het kasteel is nog steeds bijzonder. Hertogin Ursula d'Ursel en haar achttienjarige kleindochter Sarah kwamen dan ook speciaal vanuit Frankrijk en Panama naar Hingene. Sarah d'Ursel vond het fijn om met het kasteel van haar voorouders kennis te maken. 'Ik vind de restauratie zeer

geslaagd. Ik waardeer het enorm dat ze er zo veel tijd in hebben gestoken. Ook het park is in perfecte staat. Het is een plezier om hier terug te kunnen komen.' Hertogin Ursula d'Ursel vindt de bank vooral 'een mooie herinnering aan de tijd dat ik hier zelf nog woonde. Het is fijn dat de wandelaars zullen denken aan de familie die hier meer dan drie eeuwen lang hun zomers doorbracht.' Ook aan de overige banken hangen mooie verhalen vast. We vertellen ze graag in het volgende magazine.

